

Voor: VVD, HoP, CDA, GroenLinks,
D66, PvdA, Senioren Heerhugowaard,
VSP, Christen Unie

Tegen: Burger Belang

Agendanr.: 16
Voorstelnr.: RB2013242
Onderwerp: Asfaltcollector (AC) Westfrisiaweg (N23)
Programma: Duurzaamheid / Verkeer en Vervoer

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 7 januari 2014

Probleemstelling

Met de aanleg van de Westfrisiaweg (N23) in Heerhugowaard doet zich een uniek "natuurlijk moment" voor om een asfaltcollector (AC) tijdens realisatie te mee te nemen. Het betreft het wegvak ten westen (de Zandhorst) en ten oosten (de Vaandel) van de tunnel. In totaal betreft het een oppervlakte van in totaal 1500 m2 (zie bijlage 1)

Het concept AC is in het verleden ook al in beeld geweest, o.a. bij de ontwikkeling van N242. Echter, telkens waren er redenen om op dat moment niet tot implementatie over te gaan. M.n. een te grote onzekerheid t.a.v. tijdige beschikbaarheid van (potentiële) afnemers gecombineerd met een in verhouding forse investering vormde een te groot risico. Ook dit project kent nog een aantal risico's. Echter, vergeleken met voorgaande projecten zijn deze risico's voor gemeente Heerhugowaard nu echter tot het minimum beperkt. Nu niet instappen betekent feitelijk dat de kans dat er de komende jaren een eerste aanzet tot de ontwikkeling van een duurzame ring in Heerhugowaard tot stand komt zeer klein zal zijn.

Inleiding / bestuurlijke achtergrond

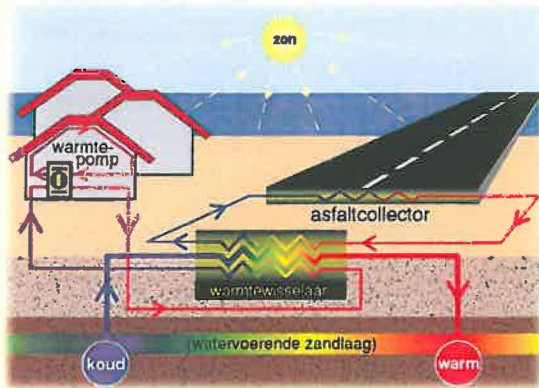
De ontwikkeling van een warmtenet past uitstekend in de ontwikkeling naar een energieneutrale, duurzame gemeente in 2030 en zelfs regio. Binnen de gemeente is voldoende potentie aanwezig; een groot aantal bedrijven (zowel energievraag als -aanbod), een goed ontwikkelde glastuinbouwsector, een HVC binnen handbereik, een wijk waar al een warmtenet (stadsverwarming Zuidwijk Huijgenhoek) is gerealiseerd.

Daarnaast is de aanwezigheid van een warmtenet een prima kans voor bedrijven om hun bedrijfsvoering verder te verduurzamen. Veel afnemers van deze bedrijven stellen immers óók steeds hogere eisen m.b.t. duurzame bedrijfsprocessen. In dat opzicht kan de aanwezigheid van een warmtenet dan ook een belangrijke meerwaarde bieden voor (de ontwikkeling van) zowel bestaande als nieuwe bedrijventerreinen.

Beleidskaders :

- Programma Duurzaamheid 2012 – 2015 (RB2012057).
- Strategie t.a.v. ontwikkeling warmtenet (BW11-0726).

Oplossingsrichtingen

(de aquifer).

Wanneer er warmtebehoefte is, wordt het water weer opgepompt uit de aquifer. De warmte (én koude) kan worden benut voor het wegdek zelf. In de winter wordt de warmte toegevoerd om de weg niet te laten bevriezen. Door afkoeling van het wegdek in de zomer wordt spoorvorming voorkomen. Zo worden de temperatuurvariaties van het asfalt verminderd. Dit verlengt de levensduur van de weg en er is minder onderhoud nodig.

Asfaltcollectoren zijn bij voorkeur onderdeel van een warmte-koudeopslag systeem (WKO-systeem) om nabijgelegen gebouwen duurzaam te verwarmen of te koelen. De warmte c.q. koude kan direct worden benut in een gebouw of voor langere tijd worden opgeslagen in de aquifer en vormen zo de bronnen van het WKO-systeem. Gebouwen in de directe omgeving maken in de winter gebruik van deze opgeslagen warmte voor verwarming. De koudebron wordt in de zomer aangewend voor koeling. De asfaltcollector is belangrijk voor de regeneratie van de warmte- en koudebronnen van het WKO-systeem.

Stakeholders & rollen

Initiatiefnemer

Een lokaal Heerhugowaards bedrijf is initiatiefnemer en investeerder in de AC. Het bedrijf heeft veel ervaring met dergelijke systemen en heeft op dit moment al een dergelijk systeem in beheer.

Bedrijven

Een tweetal bedrijven heeft inmiddels een Letter Of Intent (LOI) getekend met de initiatiefnemer (in ons bezit) [X] zal de 1^e afnemer worden voor 50% van de capaciteit als de collector wordt aangelegd. [Y], bezig met een verduurzamingslag in haar bedrijfsvoering, is sterk geïnteresseerd in het andere deel.

Provincie NH

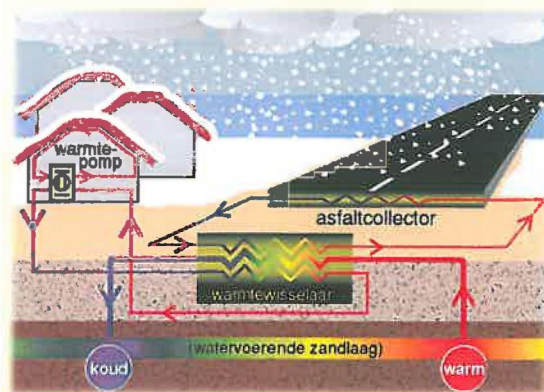
(Indirect) opdrachtgever voor aanleg van het wegvak, onderdeel van N23 tracé. Daarnaast zal Provincie het wegvak na realisatie in eigendom en beheer gaan nemen. Dit vormt onderdeel van een totaalpakket aan afspraken m.b.t. eigendom en beheer van provinciale wegen in Heerhugowaard

Gemeente HHW

Opdrachtnemer (voor Provincie) én opdrachtgever (voor aannemer). Verantwoordelijk voor realisatie van het wegvak. Daarnaast is zij eigenaar van de grond waarop de weg wordt aangelegd.

Toelichting op het concept

Asfalt wordt heet in de zomer. Zonnewarmte wordt opgeslagen in het donkergekleurde oppervlak. Een collector, in feite een soort vloerverwarming, in het asfalt verzamelt de warmte en voert deze af. Zo'n asfaltcollector is dus een warmtewisselaar die de warmte aan het asfalt onttrekt. In de winter wordt juist koude gewonnen. In alle gevallen wordt het opgewarmde c.q. gekoelde water ondergronds opgeslagen in een watervoerende bodemlaag

Aannemer

Een ervaren partij en patenthouder op het RES (Regeneratief Energie Systeem = AC)

ESCo (Energie Service Company = een exploitatiebedrijf)

De nog op te richten entiteit die de AC gaat exploiteren. Hiervoor bestaan diverse mogelijkheden, waarin o.a. bovenstaande stakeholders in meer of mindere mate zouden kunnen participeren.

Juridische gevolgen:

De grond/weg is nu van de gemeente Heerhugowaard. De initiatiefnemer, als primaire eigenaar van de AC verkrijgt het recht van opstal voor het beheren en onderhouden van de AC. Na realisatie is het de intentie dat Provincie Noord-Holland het wegvak, als onderdeel van een groter pakket wegen binnen de gemeente, in beheer zal gaan nemen.

Financiële gevolgen:

Voor de aanleg van de AC in het betreffende wegvak zal per saldo € 250.000,- geïnvesteerd moeten worden. De initiatiefnemer is bereid deze investering voor haar rekening te nemen. De initiatiefnemer vraagt gemeente Heerhugowaard en/of provincie Noord-Holland om gedurende maximaal 3 jaar, jaarlijks maximaal € 25.000,- aan rente en aflossing te investeren. Enerzijds om een periode te overbruggen omdat de collector nog geen inkomsten genereert, anderzijds om partijen aan zich te binden om de AC tot een gezamenlijk succes te maken.

Gedurende deze eerste periode zullen bedrijven worden geworven om aan te sluiten, als afnemer of als aanbieder. Daarnaast zal een exploitatie-entiteit worden ontwikkeld. Initiële stakeholders maar mogelijk ook andere partijen kunnen hierin in meer of mindere mate gaan participeren. M.b.t. het laatste is voor gemeente Heerhugowaard vooral een financiële afweging in relatie tot het te nemen risico. Voor het effect op duurzaamheidsdoelstellingen maakt de wijze van organiseren nauwelijks verschil.

Exploitatieopzet

Door de initiatiefnemer is een grove exploitatieopzet aangeleverd. Naar aanleiding hiervan is door gemeente Heerhugowaard een aantal vragen gesteld, die middels diverse mails schriftelijk door de initiatiefnemer zijn beantwoord.

Mogelijkheden dekking

Op het moment van schrijven van dit voorstel (20 december 2013) worden diverse mogelijkheden (geheel of gedeeltelijk vanuit bestaand N23 budget, subsidies, reserves) onderzocht. Hierover kan op dit moment nog geen definitief uitsluitsel over worden gegeven. Echter, gezien de kritieke planning van aanleg N23 en de planning van het interne besluitvormingsproces is het noodzakelijk om nu vast het voorstel in procedure te brengen om er zeker van te zijn dat dit ook medio februari behandeld zal worden.

Mocht blijken dat in de tussenliggende periode (20 december 2013 -> 18 februari 2014) alle andere opties op niets zijn uitgelopen dan vormt de Reserve Duurzaamheid de nog enige resterende optie. Het doel waarvoor deze reserve in het leven is geroepen sluit prima aan bij het project en in principe is er voldoende ruimte om het volledige bedrag af te dekken. In het oorspronkelijke bestedingsplan was een post van € 150.000,- opgenomen voor het regionale energiefonds. Inmiddels heeft de Raad -conform het voorstel- besloten om hiervoor € 53.000,- beschikbaar te stellen. Het verschil, zijnde € 97.000,- zou nu voor de AC kunnen worden ingezet. T.a.v. het revolverend karakter van de reserve ; mogelijk toekomstig baten vanuit het project kunnen terugvloeien naar de reserve. Kwantitatief kunnen hierover echter op dit moment geen goed onderbouwde betrouwbare uitspraken worden gedaan.

Resumerend kan worden gesteld dat de meest zekere, mogelijke financieringsbron op dit moment (20 december 2013) de Reserve Duurzaamheid is.

Risicoparagraaf**Aanbesteding**

Het is toegestaan om na gunning van een opdracht tijdens de uitvoeringsfase het oorspronkelijk overeengekomen plan aan te passen. Het is dus in praktische zin mogelijk om de aanleg van AC alsnog in de uitvoeringsplanning van de N23 op te nemen.

Factor tijd

Een definitief go/nogo besluit moet medio februari genomen worden. Er is geen mogelijkheid meer om de aanleg van dit wegvak binnen de overallplanning van de N23 langer uit te stellen.

Inrichtingseisen

De weg, inclusief AC, zal moeten voldoen aan de door de provincie Noord-Holland gestelde eisen van de provincie met betrekking tot inrichting, veiligheid en constructie. Dit is een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Naar verwachting brengt dit geen extra kosten met zich mee.

Recht van opstal

Met de initiatiefnemer als investeerder en eigenaar van de AC komt er een derde externe partij in het spel. De AC zal worden aangelegd in een weg waar op dit moment gemeente Heerhugowaard eigenaar van is. Er zal derhalve een recht van opstal moeten worden verleend aan de initiatiefnemer.

Door het verkrijgen van het recht van opstal te koppelen aan het al dan niet beschikbaar stellen van een bijdrage van 3 x €25.000,- kan dit risico worden risico afgedekt.

Beheer en onderhoud

In principe is naast regulier, geen extra onderhoud aan het systeem nodig. Om de weg niet af te moeten sluiten mogen werkzaamheden niet binnen een strook 4,5 m langs de weg plaatsvinden. De verdeelputten zullen op minimaal een afstand van 4,5 m uit de weg worden gesitueerd. Dit is noodzakelijk omdat het systeem een toekomstige uitbreiding van 2x1 baans naar 2x2 baans niet in de weg mag staan.

Overname door Provincie

Na oplevering is het de intentie van zowel Provincie als gemeente Heerhugowaard dat het wegvak in beheer wordt genomen door eerstgenoemde partij. Het is daarom van groot belang om vooraf vast te stellen of een hierin aangebrachte AC een (principiële) belemmering zou kunnen vormen.

Dit lijkt niet het geval. De Provincie heeft enkele aanvullende vragen/eisen gesteld t.a.v (extra) te verwachten beheerkosten en staatssteunaspecten. Deze worden elders in dit voorstel toegelicht. Daarnaast heeft de Provincie aangegeven in principe akkoord te zijn met overdracht van het recht van opstal bij in beheername. Op het moment van schrijven van dit voorstel is dit nog niet schriftelijk bevestigd. We gaan ervan uit dat deze schriftelijke bevestiging op het moment van besluitvorming wél beschikbaar is en nemen dit op als randvoorwaarde binnen het in dit voorstel te nemen besluit.

Imago

In het meest ongunstige geval lukt het investeerder, gemeente en Provincie niet om in drie jaar tijd een sluitende exploitatie op te zetten. Dit zou kunnen betekenen dat de mogelijkheden van de AC niet (ten) volle worden benut. Los van de financiële effecten, die voor rekening zijn van investeerder, zou dit het "duurzame" imago van zowel gemeente als Provincie kunnen schaden. Het mag voor zich spreken dat alle betrokken partijen zich gedurende deze periode tot het uiterste zullen inspannen om dit te voorkomen

Communicatie:

Door de AC mogelijk te maken geven zowel Provincie als gemeente Heerhugowaard een krachtig signaal af dat zij achter dergelijke ontwikkelingen staan en dat zij ook daadwerkelijk bereid zijn om dit te faciliteren en hierin mogelijk zelfs te participeren.

Met de aanleg van de AC in de N23 wordt één van de grootste, zo niet de grootste AC in Nederland aangelegd. Een ontwikkeling die de positie van Heerhugowaard als bedrijvig en duurzaam koploper nogmaals bevestigt.

Samenvatting

1. Aanleg van een asfaltcollector (AC) past uitstekend bij onze visie waarbij een warmtenet binnen de regio Alkmaar wordt gerealiseerd. O.a. RTIC, HVC, Altongebied, Langedijk, Stationsgebied zouden in de toekomst gefaseerd onderdeel van een grootschalig warmtenet (duurzame ring Heerhugowaard) kunnen gaan uitmaken.
2. Het project zal een eerste aanzet zijn voor een verduurzaming van de bedrijventerreinen de Zandhorst en de Vaandel. Omdat er serieus geïnteresseerde afnemers zijn is een dergelijk project afgebakend en levensvatbaar. Daarnaast vormt de ontwikkeling een belangrijke stimulans voor bestaande bedrijven om hierbij aan te sluiten. Op deze wijze wordt uitwisseling en "verhandelen" van overtollige warmte tussen bedrijven mogelijk en kan dit uiteindelijk leiden tot een volwassen warmtenet. Het vormt als het ware een eerste kraal van een te realiseren ketting. Aansluiten op een warmtenet biedt in het kader van MVO ondernemen daarnaast een belangrijke meerwaarde voor een bedrijf ; immers ook hun klanten stellen steeds hogere eisen m.b.t. duurzame productieprocessen.
3. Een kans als deze doet zich zelden voor en is eigenlijk alleen maar mogelijk op het moment dat wegen geheel gereconstrueerd of nieuw worden aangelegd (cyclus: 10 - 40 jaar). Bovendien is er een investeerder, is er veel kennis en ervaring en zijn er potentiële afnemers die een Letter Of Intent (LOI) hebben ondertekend. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er bij zowel Provincie Noord-Holland als bij de gemeente Heerhugowaard veel draagvlak om deze ontwikkeling mogelijk te maken. Kortom, alle lichten staan op groen. Dit lijkt hét moment om een dergelijk ontwikkeling te starten.
4. Een pro-actieve houding (tegen een beperkt risico) helpt gemeente Heerhugowaard om het imago van een actieve, ondernemende, duurzame "Stad van Kansen" verder te versterken.

Voorstel :

- op voorwaarde dat er geen onzekerheden bestaan t.a.v bereidheid van de Provincie om het betreffende wegvak in eigendom en beheer over te nemen
- in te stemmen met het voorstel om over te gaan tot aanleg van een asfaltcollector in het wegvak ten westen (de Zandhorst) en ten oosten (de Vaandel) van de tunnel van de Westfrisiaweg (N23)
- hiervoor de benodigde middelen, zijnde jaarlijks maximaal € 25.000,-, gedurende maximaal 3 jaar, beschikbaar te stellen vanuit de bestemmingsreserve duurzaamheid (713168) en
- toekomstige baten, zijnde rendementen, subsidies, verrekeningen etc. die mogelijk nog zullen voortkomen uit dit project ten gunste te laten komen van de bestemmingsreserve duurzaamheid

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
BW14-0003	BW14-0003 Asfaltcollector (AC) Westfrisiaweg (N23)
Bij14-002	RB2013242 ; Bijlage 1 Asfaltcollector (AC) Westfrisiaweg (N23)

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Stadsontwikkeling d.d. 4 februari 2014
 RB2013242 Asfaltcollector (AC) Westfrisiaweg (N23) :

Besprekstuk

VVD, HOP, CDA,
GL, D66, PvdA,
GH, VSP, CU
BurgerBelang

Voor	GH, VSP, CU
Tegen	BurgerBelang

Nr.: RB2013242

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 januari 2014;

gelet op het advies van de commissie Stadsontwikkeling d.d. 4 februari 2014;

gelet op:

de duurzaamheidsambities van gemeente Heerhugowaard zoals vastgesteld in

- Programma Duurzaamheid 2012 – 2015 (RB2012057).
- Strategie t.a.v. ontwikkeling warmtenet (BW11-0726).

b e s l u i t

- op voorwaarde dat er geen onzekerheden bestaan t.a.v bereidheid van de Provincie om het betreffende wegvak in eigendom en beheer over te nemen
- in te stemmen met het voorstel om over te gaan tot aanleg van een asfaltcollector in het wegvak ten westen (de Zandhorst) en ten oosten (de Vaandel) van de tunnel van de Westfriisaweg (N23)
- hiervoor de benodigde middelen, zijnde jaarlijks maximaal € 25.000,-, gedurende maximaal 3 jaar, beschikbaar te stellen vanuit de bestemmingsreserve duurzaamheid (713168) en
- toekomstige baten, zijnde rendementen, subsidies, verrekeningen etc. die mogelijk nog zullen voortkomen uit dit project ten gunste te laten komen van de bestemmingsreserve duurzaamheid

Heerhugowaard, 18 februari 2014

De Raad voornoemd,

de griffier,
e.e.o.

de voorzitter,

Ward